

Олена Клочкова

Містика, магічний реалізм, детективи та невмируща класика

Що читають одесити під час війни?

Війна, яка увійшла до нашого життя три роки тому, безумовно змінила й українське суспільство, і кожного з нас. Змінилися пріоритети та цінності, ставлення до багатьох подій та речей, змінився наш побут, змінилися навіть літературні вподобання. Бібліотекарі, які постійно працюють із читачами, уважно стежать за цими змінами. Адже від того, які автори та твори сьогодні цікаві читачам, залежить і наповнення бібліотек. Сучасна бібліотека – це не застигли фонди, а жива система, яка поповнюється відповідно до запитів та літературних уподобань містян.

Щороку співробітники Централізованої бібліотечної системи для дорослих, до якої входить двадцять одна філія, та Центральна міська бібліотека імені Івана Франка обслуговують понад вісімдесят тисяч читачів, тож мають достатньо інформації та можуть робити компетентні висновки стосовно того, чим цікавляться одесити. Наприкінці кожного року бібліотекарі збирають всі відомості воедино та створюють рейтинг найбільш популярних та зажаданих книг. Цього разу рейтинг мав певні особливості. По-перше, виявився дуже різноманітним та різножанровим: від класики до сучасних бестселерів, від детективів до містичних романів. По-друге, в ньому з'явилося дуже багато творів сучасних українських письменників, які за роки війни та відмови від російських авторів уже встигли полюбити одесити. Крім того, читачі з великим інтересом повернулися до української класики, вони наново відкривають для себе безсмертні українські імена.

– Я хочу дізнатися більше про Тараса Шевченка, Лесю Українку, Михайла Коцюбинського, – каже читачка бібліотеки Франка пен-

сіонерка Тетяна Павлівна. – Це допоможе мені відчути справжню красу української мови, зрозуміти, хто ми, українці, та що відбувається з нами сьогодні.

Молодих читачів приваблюють багатогранність, різноманітність, суміш жанрів, стилів сучасної української літератури, коли, наприклад, у детективний роман тонко вплітаються містика, загадки минулого, магічний реалізм. А ще їх цікавлять нові дослідження, які часом ламають стереотипи.

– Я люблю романи, де є нові підходи та факти в історичних дослідженнях, – ділиться читач бібліотеки Франка студент ОНУ імені Мечникова Роман. – Це допомагає не тільки дізнатися про минуле, а й зрозуміти багато сьогоднішніх проблем у суспільстві.

Бібліотекарі зізнаються, що багатьом літнім читачам, які все життя читали книги російською мовою, важко відразу перейти на українську. Але інтерес до нових українських книжок безумовно є. Люди, які звикли постійно читати, відвідувати бібліотеку, не можуть уявити себе без цього, поступово знайомляться з новими авторами, продовжують читати.

Враховуючи різні вподобання одеситів середнього віку та молоді, бібліотекарі склали два окремих рейтинги. Дещо в них перетинається, а дещо зовсім не сходиться. Тож, будь ласка, знайомтеся, відкривайте нове, знаходьте щось своє.

Читачі середнього віку:

1. Андрій Кокотюха. Серія ретророманів («Життя на карту», «Адвокат з Личаківської», «Автомобіль з Пекарської»). Серія «Вигнанець» («Вигнанець і шляхетна полонянка», «Вигнанець і грішниця», «Вигнанець і перевертень»). Серія містичних романів («Лиха година», «Лихе око. Павутиння мороку», «Розбите дзеркало»).

2. Іларіон Павлюк. «Я бачу, вас цікавить п'ятьма».

3. Володимир Лис. «Графиня», «Століття Якова».

4. Світлана Талан. «Осіньна весна», «Помилка».

5. Оксана Кір'ян. «І гойдалка злітає знову», «На роздоріжжі долі».

6. Ліна Костенко. «300 поезій».

7. Тарас Шевченко. «Кобзар».

8. Іван Франко. «Захар Беркут».
9. Генрик Сенкевич. «Потоп».
10. Агата Крісті. «Побачення зі смертю».
11. Еріх Марія Ремарк. «Тріумфальна арка», «На Західному фронті без змін».
12. Артур Конан Дойл. «Нотатки про Шерлока Холмса».
13. Фредрік Бакман. «Чоловік на ім'я Уве», «Тривожні люди», «Ведмеже місто».
14. Дорж Бату. «Моцарт».
15. Віталій Рогожа. Цикл «Запороги».
16. Жан-Крістоф Гранже. «Обраниці».
17. Майкл Ондатже. «Світло війни».
18. Мілан Кундера. «Вальс на прощання».
19. Клод Ане. «Майєрлінг».
20. Елена Ферранте «Моя неймовірна подруга», «Історія втечі та повернення».

Молодь:

1. Валер'ян Підмогильний. «Місто».
2. Пантелеймон Куліш. «Чорна рада».
3. Леся Українка. «Бояриня».
4. Микола Хвильовий. «Я (Романтика)».
5. Ілларіон Павлюк. «Я бачу, вас цікавить пітьма», «Білий попіл», «Танець недоумка».
6. Сергій Жадан. «Інтернат», «Антенa».
7. Макс Кідрук. «Нові темні віки. Колонія», «Там, де немає Бога».
8. Стівен Кінг. «Воно», «11/22/63».
9. Джордж Орвелл. «1984», «Колгосп тварин».
10. Франц Кафка. Романи.
11. Ребекка Кван. Цикл «Полум'яний Бог».
12. Донна Тартт. «Щиголь».
13. Анджей Сапковський. «Відьмак».
13. Клайв Стейплз Льюїс. «Хроніки Нарнії».
14. Сара Джіо. «З Лондона з любов'ю».
15. Делія Овенс. «Там, де співають раки».

16. Габріель Гарсія Маркес. «Сто років самотності».
17. Вільям Теккерей. «Записки Баррі Ліндона».
18. Іван Багряний. «Тигролови».
19. Сюзанна Коллінз. «Голодні ігри».
20. Айн Ренд. «Атлант розправив плечі».

Як бачите, багато творів та імен з цих списків не потребують представлення. Це відомі романи чи поезії, що давно стали класикою. Проте є й такі, про які одеситам, можливо, поки мало що відомо. Тому співробітники бібліотеки постійно роблять спеціальні огляди, презентуючи нові книги читачам. Деякі з оглядів книг, що увійшли до рейтингу, хотіла б запропонувати.

Шедевр, який просто необхідно мати

«Щиголь» – третій роман сучасної американської письменниці **Донни Тартт**, опублікований у 2013 році. Книга стала лауреатом багатьох нагород, зокрема Пулітцерівської премії. Вона починається з трагедії. У нью-йоркському Метрополітен-музеї, куди буквально на годину заскочили тринадцятирічний Теодор Декер та його мати, стався вибух. Мама Тео гине, а він дивом вибирається з-під руїн, випадково прихопивши з собою шедевр живопису – картину «Щиголь» голландського художника Карела Фабріціуса, яка тепер для нього перетворилася водночас на вічне джерело тривоги, пам'ять про найдорожчу людину та радість відчуття прекрасного. На картині – невеличка пташка,

прикута ланцюжком за лапку до годівниці. (За часів Фабріціуса у XVII столітті щиглі були популярними домашніми істотами, оскільки їх можна було навчити різних хитрощів, як, наприклад, черпати воду з миски за допомогою мініатюрного відра.) Отже, Тео твердо усвідомлює, що колишне ідеальне життя, яким воно було поруч із мамою, втрачене безповоротно. «Чи було можливо так сумувати за кимось, як я сумував за своєю матір'ю? Я так сумував за нею, що мені хотілося померти: то була тяжка фізична туга, схожа на страждання без повітря під водою. Не в змозі заснути, я намагався пережити всі свої найкращі спогади про неї – заморозити її у своїй свідомості, щоб ніколи не забути про неї, але замість днів народження та щасливих часів я пам'ятав про всілякі дрібниці: наприклад, як за кілька днів до своєї смерті вона зупинила мене в дверях і скинула нитку з мого шкільного піджака», – із сумом згадує головний герой. Ще й покинутий батьком, без єдиної рідної душі на всьому світі, він поневірятиметься по прийомних будинках та чужих сім'ях – від Нью-Йорка до Лас-Вегаса, і єдиною втіхою, яка ледве не призведе до його загибелі, стане цей викрадений з музею старий шедевр голландського майстра. «Ви можете дивитися на картину тиждень і потім жодного разу не згадаєте про неї. А можете дивитися на картину секунду й потім думати про неї все життя», – каже нам авторка. Перед читачем постає суміш сімейної саги й детектива, роман про дорослішання, самотність, втрату, ілюзії, наркозалежність, тероризм, смерть, стосунки у родині, дружбу, любов і магію мистецтва. Через психологічну глибину, детальний аналіз характерів героїв, філософські роздуми Донну Тартт часто порівнюють із Дікенсом, Гюго та Достоевським. У 2019 році цей бестселер було екранізовано ірландським режисером Джоном Краулі. У головних ролях зняли володарка премії «Оскар» Ніколь Кідман та лауреат «Золотого глобуса» Джеффрі Райт. Роман і є роман. Насправді ж у Метрополітен-музеї, на щастя, ніколи не було терористичного акту, а шедевр забутого генія, одного з найталановитіших учнів Рембрандта і вчителя Вермеєра Карела Фабріціуса перебуває в колекції музею Мауріцхейса в Гаазі, куди він потрапив у 1896 році.

Втім, приймемо як керівництво до дії пораду іншого видатного письменника сучасності Стівена Кінга: «Звільніть на полиці

з книжками про улюблені картини місце для шедевра Донни Тартт про крихітний шедевр Карела Фабриціуса!».

Стара історія з можливого завтра

«Нові темні віки. Колонія» – науково-фантастичний роман відомого українського письменника **Макса Кідрука**, надрукований у 2022 році. Саме тоді автор разом із дружиною заснував власне видавництво «Бородатий Тамарин», а цей роман став першим його виданням, яке, попри всі переживання письменника, з шаленою швидкістю розійшлося у продажі і має великий попит читачів. На думку провідних вітчизняних критиків, найкращий у цьому жанрі за всю історію незалежності України.

2141 рік. Земля пережила страшну пандемію хвороби клодис. Навколо нашої планети вчені фіксують невідомі нейтринні спалахи. І... Знову її охоплює дуже небезпечна інфекція, яка смертельно вражає вагітних жінок. До того ж Земля виснажена, перебуває на межі кліматичної катастрофи, яку люди продовжують ігнорувати. Водночас на Марсі існує колонія землян, багато мешканців якої вже народилися тут, але виживати їм у місцевих несприятливих умовах дуже важко. За місце під марсіанським сонцем між землянами та мешканцями Червоної планети відбуваються страшні конфлікти та війни. «Колонію» Кідрука часто порівнюють із «Грою престолів» – «Піснею льоду та полум'я» американського письменника Джорджа Мартіна. Такі ж інтриги,

угоди, змови, зради, жертви... Тільки замість вигаданих королівств Вестеросу існують реальні Україна, США, Росія та інші земні держави, які також борються за власні інтереси, сфери впливу та втілення свого розуміння майбутнього людства. В романі немає однозначно позитивних героїв, навіть вчинки української діаспори на Марсі інколи викликають наше здивування. Тобто, на думку Кідрука, земляни ХХІІ століття, які активно засвоюють Сонячну систему, по суті своїй не змінилися. Космічна експедиція на Марс давала людству надії на початок нового життя, але перетворилася на жорстоку та дику боротьбу за виживання, в якій панують дискримінація, насильство, розправи, конфліктують технології та амбіції. На героїв чекають серйозний моральний вибір, відчайдушні рішення та виклики космосу, та вони у своїх вчинках далеко не завжди керуються поняттями добра та сумління. Як і в інших своїх творах, письменник скрупульозно випишує деталі: дуже цікаво читати сторінки про життя поселення на Марсі, політичні ігрища на Землі. Але щодо внутрішньої суті людства, Кідрук, думаю, скоріше за все правий. І цей песимістичний авторський прогноз нашої відчайдушно земної боротьби під марсіанським сонцем насторожує та лякає думливого читача.

Айн Ренд: тримайте небо на плечах

Айн Ренд – американська письменниця та філософиня російського походження. Її справжнє ім'я Аліса Розенбаум, і до 1926 року вона жила у Петрограді – Ленінграді. Виїхала на навчання в США і до Радянського Союзу вже ніколи не поверталася. Перш ніж стати авторкою всесвітньо відомих творів, майбутня письменниця була переселенкою, яка докладала титанічних зусиль, щоб адаптуватися в незнайомому капіталістичному світі. Вона вивчила англійську добре настільки, що змогла працювати нарівні з американськими письменниками та писала сценарії для голлівудських мелодрам, бойовиків та не дуже успішні п'єси для Бродвею. Але найголовніше – працювала над собою, над своїм світоглядом, над ідеями, авторським стилем. Нарешті у 1957 році Ренд написала книгу, яка перевертає світогляд багатьох людей по всьому сві-

ту. Це був роман **«Атлант розправив плечі»**. Українською він був перекладений лише у 2015 році. Відразу скажемо: Ренд – засновниця філософії раціонального індивідуалізму, якою, власне, пронизані всі її твори. Так, у трилогії «Атлант» авторка виводить свій ідеал людини-творця. Ця людина живе виключно завдяки своїм творчим здібностям і таланту та прагне знайти власне щастя. Філософія Ренд протистоїть колективізму. А ще письменниця – палка прихильниця невтручання держави в економіку. Ось і її герої – Хенк Ріарден, керівник

компанії з виробництва металевих конструкцій, Дагні Таггерт, директорка однієї з провідних транспортних компаній світу, Джон Голт, геніальний інженер та винахідник, – дотримуються цієї концепції. Всі вони вільні незалежні люди, які ухвалюють рішення, засновані на власному світогляді, а не на загальноприйнятих стандартах, принципів та успішні лідери, чесні у своїх переконаннях. «Наслідуйте їхній приклад, щоб отримати блискучі результати в бізнесі, розправте плечі, станьте Атлантами у своїй справі», – закликає Айн Ренд. А якщо люди перестануть творити («тримати небо на плечах»), світ завалиться.

Фентезійний світ Ребекки Кван

Ребекка Кван – китайсько-американська письменниця, перекладачка, володарка стипендії Маршалла, яку отримують найталановитіші студенти США. Ребекка здобула ступінь магістра китаєзнавства в Кембриджі та магістра сучасного китаєзнавства в Оксфорді. Наразі працює над докторською дисертацією

в Єльському університеті. Її фентезійна трилогія **«Макова війна», «Республіка Дракона» та «Полум'яний Бог»**, надрукована у 2018 році, має престижні міжнародні літературні нагороди. Романи натхненні кривавою історією Китаю XX століття. Описані події розгортаються в стародавній державі X-XIII століть періоду правління імператорської династії Сун. Проте сюжетна лінія має конкретні асоціації з другою китайсько-японською війною, а також з громадянською за часів Чан Кайши. Ребекка Кван склала карту своєї фентезійної планети. Якщо поглянути на неї, можна чітко простежити подібність з реальним світом. Так, Нікарська імперія – це Китай, Федерація Муг'ень – Японія, а відокремлений острів Спір дуже нагадує Тайвань. Головна героїня «Макової війни» – сирота Рін. Названі батьки хочуть видати дівчину заміж із вигодою для себе, але така доля не влаштовує Рін, і вона докладає всіх зусиль, аби вступити до найпрестижнішої академії імперії. Успіх дівчини дивує всіх, але під час навчання їй доведеться поставати перед великими труднощами. Вона єдина селянка, решта учнів

походить зі знатних родів, які ще змалку готують своїх спадкоємців до вступу. Словом, Ребекка Кван створює величний фентезійний світ, населений майстрами бойових мистецтв, філософами-генералами та богами, де магія переплітається з жорстокістю війни.

Саме той Моцарт: паскудник

Дорж Бату (справжнє ім'я Андрій Васильєв) – український письменник бурятського походження, за спеціальністю історик-сходознавець, фахівець з історії Китаю. З 2011 року живе та працює в США. Тепер без перебільшення можна сказати, що всі його твори в Україні стали бестселерами, зокрема й музично-фантастично-філософський роман **«Моцарт 2.0.»**. Чому саме таке визначення? Після смерті 5 грудня 1791 року у віці тридцяти п'яти років Вольфганг Амадеус Моцарт приходить до тями у парку Нью-Йорка 5 грудня 2018 року. Там його й знаходять поліціянти та привозять до відділку. Моцарт погано розмовляє

англійською та ще гірше розуміє акцент детективів, тому ті викликають на допомогу перекладачку з німецької. Стейсі – уродженка України, її справжнє ім'я Станіслава Незгода, і вона нелегалка, яка працює в ресторані офіціанткою та допомагає детективам відстежувати злодія-наркобарона. Зрозуміло, що Моцарта у Нью-Йорку XXI століття вражає та дивує все: метро, міський шум, багатотисячний натовп, одяг, зокрема жіночий, спосіб життя, звички та манери людей... Саме Стейсі стане для зляканого й зовсім розгубленого у цьому для нього дивному світі Моцарта янгелом-

охоронцем. А ще йому допомагає Велика мадемуазель Коко Шанель. У книзі багато гумору, кумедних, іскрометних моментів. І написана вона просто, весело та щиро! На думку автора, «Вольфі – зовсім не нудний пафосний чувак у перуці, а веселун і паскудник». Словом, Дорж Бату у фентезійній формі пропонує нам незвичний свіжий несподіваний погляд на великого композитора. Я б сказала, глибокодумний і філософськи зважений погляд, який ламає наші стереотипні уявлення про генія.

Щемлива ода природі

Американська письменниця **Делія Овенс** – просто приклад того, що обдарованій людині ніколи не запізно домогтися визнання на творчій ниві. Свій дебютний роман **«Там, де співають раки»** вона написала у сімдесят (!) років. Більшу частину життя Делія, зоолог за освітою, присвятила захисту тварин і багато подорожувала зі своїм чоловіком Марком. Разом вони видали мемуари про життя в Африці. А її перша й поки що єдина художня книга, до речі, шалено популярна у різних країнах, – розповідь про події життя на болотах південного сходу Сполучених Штатів, яка читається легко, як то кажуть, на одному диханні.

Це зворушлива, сумна, щемлива історія про самотність – дуже камерна, атмосферна, яскрава. Героїня – дикунка, але з величезним серцем, яке і хотіло б любити, але після низки невдач навряд чи здатне на це. Кіі було лише сім років, коли мати у синій сукні

з валізою в руках, не попросившись навіть із дітьми, пішла з дому. А потім пішли один за одним старші брати й сестри. Пішов і нікчемний п'яниця батько. «Найгірші дні в її житті (точних дат вона не знала) – коли йшли стежкою геть від дому її рідні. Біла косинка в гущі листя. Купа шкарпеток на матраці», – пише про цю родинну зраду авторка. Кія залишилася у хатині сама. В лісі. На болотах. Важке дитинство, ізольованість разом із необхідністю виживати у важких умовах перетворили дитину на обережне недовірливе звірятко, розчароване в людях, натерпіле від них образ і принижень, готове все життя провести в глухомані й тиші, ловлячи мідії, міняючи їх на продукти та малюючи звірів, птахів, комах. Але, як це часто буває, однолітки, зваблені цікавістю чи зловмисними почуттями, не можуть дати спокій тим, чиє життя їм здається дивним. І Кія заводить нові знайомства, багато з яких принесуть їй любов, добро, але також і страх, і біль. Роман знаменитої зоологині Делії Овенс – справжня ода природі, він про зв'язок людей, про те, чи потрібні люди взагалі одне одному. Водночас у творі є темна загадкова історія з убивством «золотого» хлопчика Чеза, яке чи то було, чи то ні, і в якому запідозрили Кію...

Чи то вбивця, чи то міраж

Усім поціновувачам детективу ми рекомендуємо французький історичний трилер **«Обраниці»**. **Жан-Крістоф Гранже** – французький письменник, сценарист і один з найвідоміших журналістів міжнародного рівня. Як спеціальний кореспондент співпрацював із періодичними всесвітньо відомими виданнями «Парі Матч», «Санді Таймс» і «Нешнл Джиогрефік» та об'їздив практично весь світ – від Африки до Північного полюса. Він заснував власне агентство як незалежний журналіст, побував у багатьох «гарячих точках». Його репортажі-викриття мафіозних організацій, нариси про життя мешканців американської глибинки, кочових племен (ескімосів та циган) вибороли низку престижних премій агенцій «Рейтер» і «Ворлд Прес». І, безперечно, надали автору багатий матеріал для написання романів.

Тепер Жан-Крістоф Гранже вважається визнаним метром європейського детектива. У 1998 році великий літературний успіх йому приніс трилер «Багряні ріки», відразу блискуче екранізований французьким кінорежисером Матьє Кассовітцем. У головних ролях у фільмі знялися знамениті Жан Рено та Венсан Кассель. Сьогодні ж мова про його історичний трилер «Обраниці».

Нацистська Німеччина 1939 року. У Берліні одне за одним відбуваються жорстокі вбивства жінок – дружин високопоставленої верхівки Третього рейху. Розслідування низки злочинів доручають таємній поліції, але вона перебуває у повній розгубленості. Їй лише відомо, що всі вбиті належали до вищого суспільства, відвідували дуже вишуканий закритий жіночий клуб, і всім незадовога до загибелі снилася зловісна Мармурова людина – чи то вбивця, чи то міраж, чи то привид. Серійні вбивства треба розслідувати за будь-яку ціну, невдача загрожує покаранням аж до розстрілу. І від такої безнадії слідчий Франц Бівен, який не вміє розкривати реальні злочини, зате вміє вибивати зізнання з невинних людей, об'єднує свої зусилля з двома цивільними спеціалістами – психоаналітиком Симоном Краусом (шахраєм та шантажистом) і психіатром Мінною фон Гассель, яка страждає на алкоголізм. Пошуки маніяка поведуть цю дивну компанію вкрай заплутаними та хибними стежками. Разом із «огидною трійкою» читач неодноразово побуває в глухому куті та зрештою відшукає правду в дуже страшних краях. Ця книга про злочини маніяка-вбивці та головних героїв, про злодіяння нацистського

режиму. Жан-Крістоф Гранже майстерно описує важку задуш-ну атмосферу передвоєнного Берліну, в якому панують параноя та ненависть до всього не арійського. Беззаперечно, письменник виконав величезну роботу з вивчення життя Німеччини того часу, оскільки дуже вірогідно ним подаються навіть найдрібніші дета-лі не дуже й далекого від нас минулого. Словом, цей детективний історичний роман справляє сильне враження!

Він впевнений: вас цікавить п'їтьма

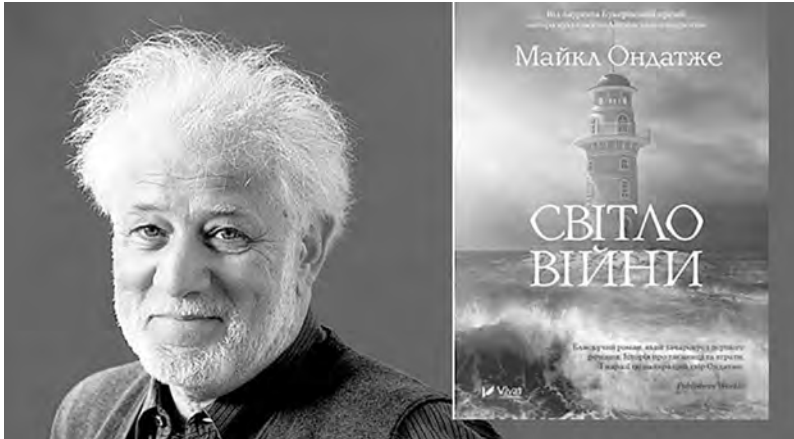
Ілларіон Павлюк – відомий український письменник, журна-ліст, військовий. У 2015 році у складі добровольчого батальйону брав участь у російсько-українській війні, а від початку повно-масштабного вторгнення вступив до розвідувального підрозділу ЗСУ. Тепер обіймає посаду начальника Управління преси та інфор-мації Міністерства оборони. Літературну славу йому принесли відразу два романи – дебютний у стилі нуар «Білий попіл» і нау-ково-фантастичний «Танець недоумка». Але, на одностайну дум-ку критиків, однією з найбільш обговорюваних книжок в україн-ському медійному просторі останніми роками, лідером продажів і без перебільшення супер бестселером стала третя робота – міс-тичний трилер **«Я бачу, вас цікавить п'їтьма»**, надрукований у 2020 році у Видавництві Старого Лева.

Київський кримінальний психолог Андрій Гайстер отримує завдання взяти участь у розслідуванні справи Звіра – серійного маніяка, який вбиває жінок у богом забутому селищі Буськів Сад. До того ж там зникає маленька дівчинка. Андрій приїжджає на місце трагедії, щоб допомогти слідству знайти маніяка. За певний час виявляється, що пошуки дитини та розслідування обставин події, крім нього, майже нікого не цікавлять. Сам Буськів Сад – ніби підземелля людських пороків. У переважній більшості мешканців в душі царюють... п'ятьма та брак сумління. І якщо людина не припиняє цікавитися п'ятьмою, тобто вчиняє брудні непорядні вчинки, то вона, п'ятьма, безсумнівно, перебуватиме поряд, – такий сумний висновок робить головний герой та сам автор. І ще буквально кілька його ключових висновків: «Не можна стати людиною о сьомій, якщо ти не був нею до сьомої. Цей принцип діє щодо будь-якого часу доби». «Якщо ви цікавитесь п'ятьмою, то й п'ятьма, безумовно, цікавиться вами!» Поєднання містики й детективу у книзі всякчас тримає читача в напрузі. Для цього в книзі є все: загадкові злочини, туманні спогади, ігри з пам'яттю та хитрий невловний злодій. Роман містить багато відсилань до творів класиків та біблійних мотивів. Поціновувачі творчості письменника, ті, хто вже ознайомився з романом, часто радять прочитати цей захопливий та неординарний детектив вдруге для того, аби розшифрувати всі загадки, які між рядками майстерно заховав його автор Ілларіон Павлюк.

Світло і тіні Ондатже

Майкл Ондатже – канадський письменник і поет, лауреат Букерівської премії та володар інших престижних літературних нагород. «Золотого Букера» він отримав за бестселер «Англійський пацієнт». За цим романом, як відомо, у 1996 році було знято однойменний фільм, нагороджений дев'ятьма преміями «Оскар». У ньому знялися зірки кінематографа світового рівня: Ральф Файнс, Жульєт Бінош, Крістін Скотт Томас, Колін Ферт та Віллем Дефо. Цього разу новий літературний шедевр все-світньо відомого письменника **«Світло війни»** – глибокий

та емоційний роман, що розповідає про життя двох підлітків Натаніеля та його сестри Рейчел у Лондоні після закінчення Другої світової війни. Батьки несподівано повідомляють, що їдуть на рік до Сінгапуру, залишаючи їх в Англії під наглядом свого давнього знайомого – дивної тихої людини, якій вони з Рейчел дають прізвище Метелик. На перший погляд, той видається дітям сумлінним опікуном. Однак поступово вони відкривають його справжню натуру та розуміють, що він пов'язаний з не цілком законним світом. Завдяки Метелику вони знайомляться з іншими колоритними особами. Один тип на прізвище Стрілець втягує Натаніеля у ризиковані махінації з незаконного ввезення в Англію тварин. Скільки жорстоких драматичних історій через це доведеться пережити хлопцю! «Але ваша історія – лише одна з багатьох і, можливо, не найважливіша. Ви не головне, що є на білому світі», – вимовляє дітям пророчу фразу ексцентрична жінка-етнограф, знайома Стрільця. Через десять з лишком років після описаних у першій частині роману подій вже дорослий Натаніель, клерк в одному з департаментів міністерства закордонних справ, вирушає на пошуки свого минулого, яке його не відпускає. «Ми впорядковуємо наше життя за допомогою зшитих на живу нитку історій. Немов заблукали в незрозумілій

місцевості та намагаємося вхопити те, що було невидимим і невисловленим», – стверджує нам автор. І керує своїм героєм, який хоче дізнатися, якою людиною була його мати, чому вона залишила їх із сестрою з чужими людьми, що ж насправді відбувалося на рідній вулиці Рувіні-Гарденс. А дізнавшись, переосмисливши свої відносини з батьками, визнає, що, як і казала десять років тому жінка-етнограф, його історія – лише одна з багатьох, і, на жаль, не найголовніша. Натаніель розуміє, що під час війни є люди, яким доводиться нехтувати життям рідних заради мирного життя країни та мільйонів її громадян. Саме такий непростий вибір і зробила їхня з Рейчел мати.

Дякую за допомогу у написанні матеріалу завідувачці сектору ЦМБ імені Івана Франка Наталії Бутт та бібліотекарці ЦМБ імені Івана Франка Світлані Оніщенко.

